

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminecă
sub direcția unui comitet
înscris în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67-1943.

Organ al Asociației „Astra”

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Dreptatea românească

Una dintre virtuțile de temelie ale sufletului românesc este dreptatea, luată în îndoit înțeles. Ne închinăm dreptății noastre, ne legăm cu toate puterile de ea, nu ne pierdem niciodată nădejdea în biruința ei, pe de-o parte, iar pe de altă parte, cinstim și respectăm dreptatea altuia, nu suntem împinși niciodată de firea noastră să i-o călcăm în picioare, chiar când altul a vătămat drepturile noastre. Ne mulțumim și atunci să ne recăștigăm drepturile, dar la războare nu trecem, neîndreptățind în schimb și noi pe alții.

Acest simț al dreptății l-am moștenit puternic de la strămoșii Romani cari spuneau că „temelia țării este dreapta ea”, și din legea creștinească ce spune: „ce ție nu-ți place, altuia nu-i face”.

Noi am știut totdeauna că dreptatea noastră se întinde numai până acolo unde începe dreptatea altuia, tot așa de sfântă, ca și a noastră. De aceea noi n'am silit pe nimeni să-și părească limba și legea, nici nu am lăcomit la avutul altuia.

În România mare au trăit cu limba, legea și avutul lor și ungurii, și sașii, și rutenii, și turcii, și Statul român nu s'a atins de ele. Când s'a făcut dreptate plugarilor prin exproprierea moșiilor mari, s'a luat pământ de la toți proprietarii, lăsându-le numai cât stabilea legea pentru toți, și s'a împărțit, după lege, tuturor celor lipsiți, fie români fie de alt neam, dar cetățeni ai României.

Simțul acesta de dreptate e cea mai strălucită și mai omenească virtute pe care a moștenit-o neamul nostru de la strămoși și s'a ținut de ea, în toată scurgerea veacurilor, până în ziua de azi.

Să nu ni se pară că-i o slăbiciune, ci o mare putere. E titlul nostru de nobleță și temelul viitorului nostru, căci omenirea, de vrea ori b, e mânăta de sus spre așezări tot mai drepte. Neamul nostru ține pas, așa, cu neamurile cele mai luminate.

O dovadă despre dreptatea românească o avem chiar acuma la 15 Iunie. Dl. Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a dat un decret la Odesa, prin care în Transnistria administrată de noi — provincie dintre Nistru și Bug — s'a dat plugarilor în folosință proprie pământul luat de bolșevici pentru Stat. Pământul se dă „după vrednicia și sarcinile familiare” a fiecăruia. Prin aceeași lege locuitorilor de la orașe li se dă o casă de locuit, sau în clădiri mai mari, câteva camere, după numărul membrilor familiei. La fabrici și alte întreprinderi, toți muncitorii și funcționarii au dreptul până la 25% din venitul ce întreține pe cel stabilit, pe lângă salariile lor.

În același decret-lege se asigură libertatea legii, a cultelor și artelor și învățământul în limba maternă a fiecărui cetățean. Se asigură și libertatea comerțului.

Vitejia armatei noastre ne-a înălțat cu fruntea în soare neamul întreg. Dreptatea românească din decretul-lege de la Odesa coboară o nouă lumină strălucitoare asupra Statului român și asupra nobleții poporului nostru.

Cine s'ar mai putea îndoii de biruința dreptății noastre întregi, când noi facem dreptate și într'un ținut străin? Cine ar mai îndrăzni să i se pună în cale? Am dovedit încă odată că suntem un neam de care dreptatea așezărilor viitoare are nevoie, pe care se poate răzuma lumea cu toată încrederea. Și acesta e mare lucru.

Ion Agârbiceanu.

Mitropolitul Andrei Șaguna

(Cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la moartea sa)

În anul acesta, la 29 Iunie s'au împlinit 70 de ani de când mulțime de popor părăsind orașul Sibiu, însoțea cu adâncă durere osemintele marelui Mitropolit Șaguna, spre lăcașul de veci „în cântări line, fără pompă și fără predică, slujind numai un preot”.

Mitropolitul
**ANDREI
BARON
DE
ȘAGUNA**
Primul președinte
al
Asociației „Astra”

Locul de vecinică odihnă a fost ales de Mitropolitul Șaguna, lângă biserica cea mare din Rășinari, în dorința de-a rămânea și după trecerea sa din această viață în mijlocul țărânimii, pe care atât de mult a iubit-o și pentru a cărei fericire a luptat, ca cel mai bun părinte.

Cu cât ne îndepărtăm mai mult de anul morții sale, cu atât figura lui măreață ne apare tot mai luminoasă, ca soarele de vară, cu raze dătătoare de lumină, de căldură și viață.

Înfăptuirile și binefacerile sale pentru Biserică și Neam, sunt atât de multe și mari, încât a le înfățișa mai în amănunt, în rubrica unui ziar, e cu neputință.

Scopul vieții sale îl formulează la hirotonia într-un episcop în catedrala din Carloviț, prin următoarea mărturisire: „Pe Românii Ardeleni din adâncul lor somn să-i deștept și cu voia cătră tot ce e adevărat, plăcut și bun să-i trag”. Scopul destăinuit a fost cu prisosință realizat, căci providențialul mitropolit Andrei, pe care Dumnezeu l-a dăruit poporului român, a fost o putere creatoare, minte prevăzătoare, omul înțelept și practic, care îndemna și însuflețea la muncă, pentru că mai întâi el muncia în tăcere și modestie, mai mult ca oricare altul căruia se adresa.

Convins de munca și binele săvârșit în viață pentru Biserică și neam, a putut acest conducător de suflete să anticipeze către sfârșitul vieții sale, cu modestia-i obicinuită: „Numai când vă veți întoarce de la groapă veți vedea pe cine ați pierdut”. Aceste sunt însușirile oamenilor aleși, a oamenilor mari pe care îi are un popor din darul lui Dumnezeu.

Reînființarea Mitropoliei ort. române din Ardeal, organizarea ei prin „Statutul organic”; chemarea poporului în forurile bisericești, înfrățirea clerului și a mirenilor cu deplină răspundere pentru bunul mers al Bisericii; crearea de așezăminte, ca școlile superioare, școlile primare, înființarea tipografiei, tipărirea de cărți ș. a., sunt tot atâtea dovezi de extraordinară contribuție la cultura poporului foarte scăzută până la venirea lui în fruntea Bisericii.

Statornicia lui luptă, împreună cu alți conducători de pe vremuri pentru zorile libertății cucerite poporului român, reese din convocarea adunării naționale din 3—15 Mai 1848, la Blaj și din stăruitoarele intervenții la curtea din Viena. Unul din preoții care îl însoțea la împăratul, scria parohienilor săi: „Fiți ascultători întru toate prea-bunului nostru Arhiereu și vă plecați voinței lui, dați mulțumită lui Dumnezeu, că ne-am învrednicit a avea în aceste timpuri grele un părinte, care cu nespusă râvnă, ziua și noaptea, din toate puterile, lucră pentru fericirea poporului grijei sale încredințat, carele ca un bun ostaș se luptă pentru cauza cea dreaptă a Românilor”.

Pentru cultivarea limbii românești, pentru răspândirea culturii în păturile largi ale poporului, pentru păstrarea poriiului, pentru cultivarea mai cuminte a pământului ș. a., a urzit împreună cu alți fruntași ai vieții românești de pe vremuri, așezământul de cultură „Astra”, care a rămas până astăzi vatra de lumină, necesară azi ca și în trecut. Ca cel dintâi președinte al „Astrei”, la adunarea generală ținută la Brașov, în anul 1862 spunea următoarele: „că se simte de 3 ori fericit ca președinte al acestei „Asociațiuni” căci îi proorocește, că într'un viitor nu prea îndepărtat, literatura, cultura, școlile, instituturile literare vor ajunge în stare înfloritoare, satele și orașele românești vor înainta, economia națională va pătrunde și la plugarii noștri”.

Mitropolitul Șaguna întreținea o statornică legătură cu fruntașii vieții românești de pretutindenea, cu fruntașii satelor cu preoțimea sa și prin ei, cu țărâniimea de la saie. Din convorbirile intime, culegea informațiuni, afla nemulțumirea poporului, căutând să îndrepte să satisfacă ca cel mai bun părinte dorința fiilor săi sulețești. Dragostea de popor alifel a promis-o sârbătoarește la numirea sa de episcop spunând că „din toate puterile neostenit se va strădui pentru binele, folosul și înaintarea în cele de minte fiitoare ale poporului și va fi tuturor tată adevărat: tată zic să fiu, tată și încăodată zic, tată să fiu în înțelesul cel adevărat”...

La 70 de ani de pioasă pomenire la Mausoleul din Rășinari și în toate bisericile noastre, pentru acela care a fost și va rămânea deapuri marele Mitropolit Șaguna pentru Biserică și neamul nostru românesc, încheiu cu cuvintele prof. M. Fulea, adresate preoților din protopopiatul Sibiului încă la 1850: „Ah! de 3 ori fericit de noi, că ne-a dăruit Dumnezeu un păstor sufletească cu așa mare dragoste cătră noi”.

Duhul lui a rămas ca sfântă moștenire și pil-duitor testament urmașilor săi, care se vâdește în alte realizări cerute de vremile în cari trăim, pe aceiași linie dreaptă a credinței adevărate și a naționalismului curat. Nivelul moral, cultural și economic, conștiința și mândria națională specifice nouă ardelenilor — toate își au îndemnul și se adapă din apa cea vie a lui Șaguna spre idealurile de cultură de libertate atât de către preoțime cât și de către poporul român ardelean.

Sunt puțini oamenii cari și din mormânt răspândesc lumină asupra urmașilor.

Prot. Emilian Cioran

Calendarul săptămânii Luna Iulie

Dum. 3-a după Rusalii, gl. 3, v. 4	VREMEA
Luni 5 P. Atanasie	după calendarul de 150 de ani)
Marți 6 C. Sisoe	Dela 1—2 bine, 3—4
Mierc. 7 C. Toma	ploaie și vânt, 6 bine
Joi 8 M. Procopie	și vânt, 7 bine, 8—9
Vineri 9 M. Pancrație	ploaie și vânt, 10—11
Sâmb. 10 SS. 45 Mucenici	bine, 12—14 ploaie.
Duminică 11 M. Eufemia	
Dum. 4-a după Rusalii, gl. 3, v. 4	

Pomeniri

La Rășinari s'a făcut Marți 29 Iunie 1943 (ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel) o slujbă de pomenire pentru marele Mitropolit Andreiu Șaguna, dela a cărui moarte s'au împlinit 75 ani.

În numărul viitor vom da un raport mai amănunțit asupra modului în care s'a făcut această slujbă de pomenire.

Prevestiri de timp

Căldura mare din Iulie însemnează an bun. Dacă paiangenul își rupe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la amezai și răsărit, urmează timp senin, statornic. Mușinoaietele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.

Expoziția de copii la Rășinari

La sărbătoarea Rusaliiilor, rășinărenilor li s'a prilejuit o aleasă bucurie, prin grija arătată de așezămintele noastre de binefacere, în frunte cu „Astra“, despărțământul județean, pentru creșterea și îngrijirea copiilor mici. Grija pentru viitorul neamului și al poporului românesc din Rășinari, a fost tălmăcită prin organizarea unei expoziții a copiilor, între 1—3 ani. Un număr de 125 mame și-au înfățișat copiii lor, pentru a fi examinați și premiați de comisiunea alcătuită din d-nii: Dr. Gh. Popovici, prof. universitar; Dr. Ioan Cosma, inspector general Sanitar și Dr. I. Blaga, medicul de circumscripție. Comisiunea a răsplătit pe mamele vrednice cu diplome și premii în bani, în valoare de 1000—6000 lei. Pentru premiile în bani, în valoare totală de 60 mii lei a contribuit „Astra“, Despărțământul județean; Comuna Rășinari și Biserica. A mișcat mult faptul creștinească și românească a celor 3 familii de buni români cari au dăruit câte o vacă cu lapte la familiile cu mai mulți copii.

După premiere a urmat în sala Căminului Cultural o frumoasă serbare, cu jocuri, cântece și declamări. Serbarea a fost deschisă de Păr. I. Brote. D. Dr. Gh. Popovici a ținut o instructivă conferință despre nașteri și cazurile de moarte la copii, dând mamei folositoare îndrumări de modul în care trebuie să crească odraslele lor.

Din partea „Astreii“ a vorbit președintele Despărțământului județean, d. Prof. Silviu Teposu, care a tălmăcit mulțimei scopul urmărit de „Astra“, prin organizarea acestor expoziții. Au mai rostit cuvântări d-nii: Rădulescu-Dobrogea, inspector general administrativ și Păr. Consilier mitropolitan Emilian Cioran, care a transmis binecuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae. Tuturora le-a mulțumii, în numele credincioșilor, Păr. Emilian Dancășiu.

Reamintim cu acest prilej că din ziua de Duminică 20 Octombrie 1912 (când s'a ținut prima expoziție de copii) Rășinariul nu a mai avut o astfel de bucurie.

Din pildele lui Solomon

- Nu întârzia a face o faptă bună pentru cel ce-i în lipsă, dacă ai puterea s'o faci.
- În mâna cea dreaptă a înțelepciunii este viața lungă, iar în stânga ei este bogăția și mărirea.
- Nu unelti împotriva deapropelui tău, când el locuște nesupărat lângă tine.

Pe urmele Domnului

Femeia creștină

Învățătura și poruncile date de Mântuitorul au surpat zidul despărțitor care a fost ridicat de vremurile și religiile păgâne, între bărbat și femeie. Până la vestirea Evangheliei în lume, la cele mai multe popoare femeia a fost socotită ca un fel de roabă a bărbatului. Niciodată nu a fost ținută a fi vrednică de aceeași cinste și de aceleași drepturi ca bărbatul.

Mântuitorul a arătat că și femeia are același suflet ca și bărbatul, că e fiica lui Dumnezeu, zidiță pentru fericirea vecinică, și că legătura care statornicește drepturile și datoritiile bărbatului și ale femeii, nu e puterea, ci iubirea. „Bărbaților, așa să vă iubiți femeile voastre ca și trupurile voastre“, zice s. Pavel.

Mântuitorul a restabilit cinstea de care trebuie să se bucure femeia ca soție și ca mamă, ridicând căsătoria la vrednicia de s. Taină, și oprind despărțirile, pentru a rămânea familia neatinsă, vală caldă pentru creșterea copiilor. El a înălțat sfințenia căsătoriei, osândind orice necredință a soțiilor, fie și numai cu gândul sau cu dorința de a umbla în păcat cu alul sau cu alta.

Nu e mirare deci, că între cei ce ascultau învățătura Domnului, erau foarte multe femei cari vedeau în cuvintele din mântuirea și ușurarea lor de jugul în care au trăit pe vremea păgânilor, și chiar la Evrei. Ele simțeau zorile unei vieți nouă pentru femei: cinstea de care se va bucura femeia creștină în lume.

Dar numai acest interes le adunau în jurul Mântuitorului, și le așineau pe urmele Lui, adeseori cu pruncii mici în brațe sau de mână, ci și împrejurarea că femeile au totdeauna o inimă mai simțitoare decât bărbații, cred mai repede, mai cu tărie și mai înflăcărat în adevărul creștin, și pot iubi mai cu tărie pe Dumnezeu și poruncile Lui. Cele mai frumoase și mai înălțătoare pilde de credință, de iubire și de jertfă, pe cari ni le aduce s. Evanghelia, sunt pilde de femei: nu de bărbați. Pilde de întâile femei creștine.

Marta și soru'sa Maria, surorile lui Lazar cel învial din morți; Maria Magdalena care din mare păcătoasă ajunge o sfântă; mamele credincioase ce-l roagă pe Isus să-i vindece fiica; mamele ce-și aduc copiii la Isus să-i binecuvinteze; femeia bolnavă de scurgerea sângelui ce se atinge de vestmântul Domnului și se vindecă; văduva pe al cărui fiu îl învie Domnul; mironosițele mueri cari îl însoțesc pe Isus pe drumul răstignirii, și cari în întâia zi de Paști alergă mai întâi la mormânt să-l ungă trupul cu mirisme, și alte neamărate femei cari au crezut în Isus, sunt primele mueri creștine ce-au ars de credință și de iubire pentru Mântuitorul.

Pe urmele lor au călcat sute de mii și milioane de femei creștine, cu credință tare, cu moravuri curate, mucenice ce și-au dat viața pentru Hristos, sau sfinite cari și-au închinat întreaga viață lui Hristos și iubirii deapropelui, părăsind de bună voie toate plăcerile vieții. Dar mai ales au umplut pământul femeile creștine ca mame bune, ca soții credincioase, cari până azi se roagă și umplu bisericile în număr mai mare decât bărbații.

În toate vremile femeia creștină a lucrat mai mult pentru păstrarea vieții și moravurilor creștine decât bărbatul. Ea învață mai întâi pe copiii să-i rugăciunile, adevărurile credinței, poruncile, ea-i ferește de rău și-i povățuește pe drumul cel drept, ea-i duce de mici la biserică.

Tăria neamului românesc s'a răzimat pe căsătoria și familia curată, al cărui temeliu a fost româncea, soție și mamă creștină. Neamul nostru e așa cum l-au crescut, din veac în veac, mamele lui, creștine bune.

De aceea cinste mare și recunoștință caldă se cuvine tuturor mamei și soțiilor creștine, cari au păstrat sănătatea sufletească a poporului românesc.

Din sfaturile doctorului Josif

Tot despre bolile mațelor

O boală care se întâlnește foarte des și care e multă ori pricinuește bolnavului o mulțime de neajuri și suferințe, este constipațiunea ori încuerea strângerea, adică neputința de a eși regulat și la timp cu scaunul.

Această boală o găsim adeseori la oameni cari fac mișcări puține, șed mult și mănâncă mult, mai ales cărnuri. Alteori o găsim la ființe nervoase, irascibile și supărăcioase, mai ales la femei. Uneori întâlnim această boală la femeile însărcinate ori la aceia cari nu au obiceiul de a eși regulat, ci se lasă din lene ori negrije cu zilele și astfel își obișnuiesc ei singuri mațele la o lucrare neregulată. Se mai întâmplă că boala să vie și în tovărășia sau din pricină altor boli cum sunt cele de stomac, ficat ori mișcări ori din cauză că cineva și-a schimbat felul de viață ajungând într'alt aier, la altă apă și la alt soi de mâncări neobișnuite până atunci. După cum vedeți boala poate avea o mulțime de supărări și suferințe.

Asfel de bolnavi de obicei își simt stomacul în cărcat și li se pare că au pântecul umflat. Cei mai mulți își pierd pofa de mâncare, simt amăreală în gură, au dureri de cap, uneori și aplecare spre somn. Mulți devin din cauza bolii supărăcioși și fără voi de lucru, ba de multe ori se pot naște după ea și alte boli, cum sunt apendicita, spasme (colici) în maț, ori hemoroizi (trânji).

Leacul și dieta

Lucrul cel dintâi care-l vom face și cu care trebuie să ne obișnuim încă din copilărie este de a lua bunul obicei de a eși regulat în fiecare dimineață și de a încerca să avem scaun, chiar când el nu vine dela sine.

Să nu ne oprim dela eșire niciodată și din neîncredință ocazională când simțim nevoia de a ne ușura.

Să facem mișcări și astfel să ne întărim mușchii dela intestine. Să nu ne obișnuim niciodată cu doborâșii purgative ori clisururi, ci mai înainte să încercăm vindecarea cu mijloace mai ușoare, fiindcă purgativele ne ajută numai pentru moment, iar boala se înrăutățește și mai mult prin ele.

Înainte de toate vom întocmi dieta de mâncare cea mai potrivită și ne vom ținea de ea cu sfințenie. Ne vom feri de mâncările cari ne produc încuietura cum sunt cărnurile, orez, grîș, făiței, macaroane, coacăze, cacao, ciocolată, vin roșu și peste tot băuturile spirtoase.

Vom întrebuința mai mult pâine neagră (3 părți făină și 1 parte iărâțe), legume verzi (zarzavaturi) lapte bătut, fructe mai ales prune și struguri (chiar și uscate și fierte), zeamă de poame, ceai, cafea cu lapte, lapte dulce dimineața miere, compoturi și ape minerale (borvizuri).

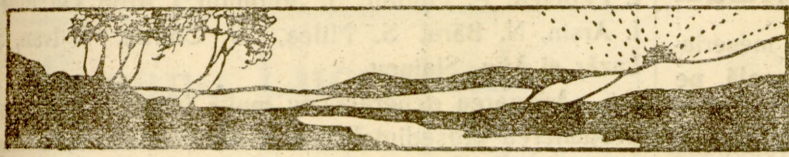
Un alt mijloc bun și la îndemâna oricui este masajul mecanic, care se face așa: când te culci și când te scoli stai culcat pe spate și-ți plimbi încet pe pântec, în direcția mațelor, adică din jos din dreapta pântecului în sus și apoi deacurmezișul spre stânga și în jos un săculeț cu alice ori pământ. Masajul se poate face și cu mâinile tot în același înțeles dela dreapta spre stânga.

O doctorie care o găsim în casă ar fi spre pildă o lingură cu semințe de in pe cari le-am ținut ce puțin 10 minute într'un păhărel cu apă rece (se vor bea semințele cu apă cu tot), bătută seara la culcare ori un păhăruț de zer dimineața pe nemâncate și altă două în timpul zilei.

La copii mici întrebuințăm la nevoie săpunul făcut din săpun de casă, de glicerină sau săpun de rufe, din care se taie cu cuțitul o bucă mică, lungă, și se bagă ușurel în șezutul copilului.

Iar dacă nu ajungem la rezultat cu aceste mijloace vom recurge la doctorii cum este untul de ricin (câte 1—2 linguri) ori alte cari se găsesc de vânzare în farmacii.

Dr. I. S.

IN LARGUL CÂMPULUI PRIN FÂNUL DE CURÂND COSIT

Asigurarea agricultorilor

Este vremea în care agricultorii noștri privesc mai adesea cu ochii spre cer, pentru a cere îndurarea lui Dumnezeu, fie pentru a-le păzi câmpul de grindină, fie de puhoai, pentru a înlătura primejdia unui foc, care ar putea mistui din temelii truda unei vieți de om...

Ceeace fac orășenii pentru viață, pentru casele și avuții lor, punându-le la adăpost, contra nenorocirilor, prădăciunilor, focului, precum și contra oricărei întâmplări nenorocoase — trebuie să facă numai decât și agricultorul pentru viața lui, pentru gospodăria și vitele sale, precum și pentru întreaga sa recoltă.

O iarnă uscată, geroasă, niște vânturi turbate și ape cu puhoai, o grindină care distruge totul, o secetă mare, gândaci, lăcuste, foc, boliște între vite și câte multe alte năpaste — toate acestea se pot abate în orice moment asupra avuții agricultorilor.

Prin plata unei sume neînsemnate (sumă neînsemnată pentru folosul ce ni-l poate aduce în caz de primejdie) agricultorul grijuliu își pune la adăpost avuții și munca sa contra ori căror întâmplări neprevăzute, încât nu poate rămânea niciodată pe drumuri, deoarece societatea asigurătoare îi plătește despăgubirea până la ultimul ban.

De altfel, țările mai înaintate în învățatură de carte, folosesc de multă vreme și încă pe scară întinsă asigurările agricole și de viață, deasemenea după cum folosesc și tovărășiile de muncă în devălmășire, ajutor reciproc (egal) de vânzare a produselor agricole, de cumpărare de mașini și unelte de lucru, arendări de moșii, exploatarea de păduri, bășaguri și altele — în delecticiri cari aduc simțitoare foloase plugarului.

S F A T U R I

Leacul împotriva cailor nărași

Caii cari nu voesc să tragă se pot tămădui prin următoarea iscodire a omului pășit:

Se leagă peste cele două despărțitori (stănoage) printre cari calul trebuie să treacă pentru a ajunge la iesle, cam la înălțimea pieptului, o funie sau o chingă de ale cărei capete am legat două pietroaie sau alte greutateți. Calul voind să meargă la locul său, adică să ajungă la iesle, va lua cu pieptul chinga, pe care o va împinge până ce va ajunge la mîncarea din iesle.

În felul acesta calul se va obișnui cu apăsarea la piept și va face treabă și la căruță.

Putem usca umezeala din pivniță

dacă așezăm în ea oale cu var stins de curând. Varul va trage umezeala. Când varul din oale s'a făcut pulbere (praf) atunci trebuie schimbat cu alt var stins de curând.

„Nevoia te învață ce nu ți-e voia...”

Cum putem face opinci. Într-o vreme în care criza de talpă apasă tot mai simțitoare, credem a nu fi lipsit de interes dacă venim în ajutorul țărănimii cu câteva sfaturi practice, prin ajutorul căror își pot acoperii nevoile, fără multă cheltuială.

Opincile pot fi făcute din piele de bou, de cal sau de porc. Cum? Curățim întâiu pielea de părțile cămoase, apoi o întindem și uscăm, după ce mai întâiu a fost sărată. Scoatem părul prin frecarea cu ce nușe și raderea cu un cuțit de lemn. După această lucrare, pielea se dughește (argășește), astfel: fierbem coaje de arin cu apă. Căpătăm o soluție de culoare roșie în care se ține pielea vre-o 2 zile. După ce o scoatem îi dăm forma de opincii.

Cum se poate curăți o pălărie de paie

E păgubitor să aruncăm lucrurile cari se mai pot întrebuința. Pălăria de paie (comănacul) se spală bine, cu săpun, frecând cu o perie. O ștergem apoi cu o petică umedă și o punem la soare să se usuce. La urmă o putem călca spre a-i da forma avută. În felul acesta pălăria se face ca nouă.

Veterinarul satului

Boala vitelor cornute

Dalacul: E o boală lipicioasă și se ivește la vitele cornute și porci. Vita bolnavă de dalac e tristă și nu mănâncă, are fierbințeli, tremură, suflă greu și are mătrice. Moare în vreme de o zi și jumătate. Porcii se umflă la gât și mor.

Leacul: Vitele se vaccinează. Vaccinarea ferește vita de dalac vreme de un an și jumătate. Omul poate lua dalacul dela vitele bolnave.

Boalele cailor

Răpcul: Se ivește la cai și la măgari. Animalele bolnave au răni pe nări și umflături sub barbă. Pe nări curge un puroi galben; pe corp și la încheeturi încă se ivesc răni. Animalul slăbește și moare.

Leacul: Boala e fără leac. Când se ivește trei bue chemat veterinarul. E boală lipicioasă. Dela case pot îmbolnăvi și oamenii. Când cineva cumpără un cal, dacă vrea să fie sigur, că n'are răpcul, să-i dea „Maleină” — un leac ce se găsește în farmacie. Dacă animalul e atacat de răpcul, boala se ivește încurând.

Boala porcilor

Holera: Se îmbolnăvesc, de această boală, mai ales purcii înjărcați și godăceii. Porcii mari, mai rar. Purcelul bolnav slă supărat în așternut, tușește și geme dureros. Din nas îi curg muci. Pe pânteci se ivesc pete roșii. Purcii atacați de această boală, pier mai toți.

Leacul: Încă nu s'a găsit leac pentru această. Mai bine e să ucidem și să îngropăm în pământ pe toți purcii bolnavi, pentru a împiedica, astfel, molipsirea și celor teferi.

Boala oilor

Căpierea: Oile bolnave de căpiere au în creier un viermuleț, care se găsește în mașele câinilor ciobănești. Ouăle viermulețului se găsesc în murdăria (scaunul) câinelui, împrăștiat prin iarba păscută de oi. Cu iarba, viermuleții ajung în mașele oilor, iar din mașe viermii se urcă la cap. Oile bolnave, umblă rălăcind. Se învârtesc pe loc. Uită să mănânce. Invârtesc ochii în cap și fac tot felul de minunății.

Leacul: Boala e fără leac. Oile bolnave se taie Capetele lor se ard. Nu-i iertat să se dea câinilor să le mănânce.

Boalele galitelor

Vărsatul: Sufăr de vărsat atât galițele cât și paserile sălbatice. Le ies bube pe cap și pe creastă. De multe ori bubele ies și în gură și sunt acoperite cu o peliță groasă, care se vede pe timbă, și în fundul gurii, ori se fac chiar și în nas și astupă nările, așa că galița nu mai poate răsufla și ține gura deschisă.

Leacul: Dacă sunt multe bube încercăm lecuirea, deslipind cojile, cari acoper bubele, cu un vârf de cuțit, așa ca să nu iasă sânge. Pe rană punem zeamă de lămâie și presăram praf de pucioasă.

Boalele albinelor

Diareea: Boala stă într'aceea că albinele nu zboară afară pentru deșertare, ci se deșartă în coșniță, murdărind fagurii. Din cauza aceasta aerul din coșniță se strică și albinele pier. Cauza acestei boale poate să fie o iarnă prea aspră, coșnița jilavă, care face, ca albinele să răcească.

Leacul: Când iarna e prea aspră, nu le putem ajuta. Când boala a venit însă din cauza umezelii, ridicăm coșnița dela pământ, ținând-o la loc uscat și călduros. Albinele trebuiesc ferite de sgomot și hrănite cu miere sănătoasă.

Ca să scăpăm de purici

-E nevoie să așternem pe podeala casei o soluție de lysol (așa se cere dela farmacie). E bună și zeama de tutun.

Profesoara de gospodărie

Lucreția Dr. Ópreanu

Ciorbă de măcriș

Din unsoare, făină și ceapă facem un răntăș, sfîngem cu apă, punem într'o oală și lăsăm să fiarbă. După câteva clocoțe punem macrișul curățit și tăiat, o mână bună de mărar tocat, sare, 4-5 linguri de smântână dulce, câteva bucăți de slănină prăjită.

Puiu cu usturoiu

Bucățile de puiu se prăjesc într'o cratiță, prăjite se scot pe o farfurie și în unsoarea aceeașia punem 4-6 căței mari de usturoiu tocat mărunț, 3 linguri de făină și când s'a rumenit sfîngem cu 2 cești (ulcele) de apă. Punem sare, carnea o acrim cu foarte puțin oțet și după ce a mai fierit câteva minute o dăm la masă cu mămăligă.

Prăjitură cu cireșe sau vișine

Pe scândura de tăleței punem trei pahare îndesate cu făină, 1 pahar mare unsoare sau unt proaspăt, 3 gălbenușe de ouă și un ou întreg, 2 linguri de smântână, 1 praf de vanilie, jumătate de pahar zahăr pisat mărunț. Acestea toate se frământă bine, se împart în două părți și se înfund de mărimea unei tăvi (tipsie) așa, ca aluatul să aibă grosimea degetului mic. Peste foaia aceeașia din lipsie punem puțin pesmet (prezli) pisat mărunț, cireșe sau vișine curățite de sămbure și stoarse bine de zeamă, peste ele o jumătate de pahar zahăr pisat mărunț și un vârf de cuțit scorțișoară. Deasupra punem pătura ceialaltă și coacem la un foc potrivit. Caldă o tăiem în bucăți și dacă vrem, deasupra mai presăram zahăr pisat.

Conserve pentru iarnă

Cum se face oțetul din poame coapte

Dupăcum se coc poamele, se sfărâmă bine (dacă avem mașină de măcinat carne le trecem prin ea) le punem în puțină, butoiu sau borcane mari, amestecăm bine, acoperim cu o cârpă curată iar când s'a acrit bine îl tragem de pe drojdie și-l turnăm în sticle. Acesta este cel mai sănătos oțet.

Sfaturi gospodărești

Cum vom păstra hainele de lână sau de blănuri împotriva molitilor?

Hainele curățite bine de praf se așează într'un cearceaf de pânză albă. Printre ele vom pune frunze de tutun. Cine dorește cumpără naftalină din farmacie și o pune în săculețe mici de pânză rară. Hainele se învârtesc bine în cearceaf, se coasă cu ață marginea și cele două capete și se pun într'o ladă bine închisă.

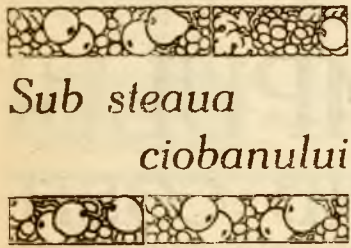
Cum vom păstra ghetetele, bocancii și cismele pe timpul verii?

Curățite bine se ung deasupra cu puțină vaselină (din farmacie) sau unsoare, se pun în ele lemnele avute anume pentru acest scop, iar dacă nu le avem umplem bine cu hârtie așa, ca pielea să rămână bine întinsă. Se păstrăm în casă la un loc uscat. Umezeala le mucegăește.

Boala viermilor de mătase

Zahăreala: Boala e pricinuită de o ciupercă ca aceea care atacă vița de vie. Atacă mai ales viermii din crescătoriile așezate lângă bălți, ori pe locuri apoase. Boala nu se moștenește. Trece dela un vierme la altul cu ouăle, de care sunt prinși sporii ciupercii.

Leacul: Dacă boala se ivește când viermii sunt mici, nu se poate lecu. Dacă se ivește mai târziu se poate încerca lecuirea, despărțind viermii sănătoși de cei bolnavi și uscând aerul din cameră cu var nestins, pe care îl așezăm pe polițe la diferite înălțimi. Apoi se afumă cu fum de lemne și pe urmă se aerizează bine.

Sub steaua ciobanului

La izvor, la izvoras...

La izvor, la izvoras
Chiotea un ciobanas,
Pe cap cu caciula neagra
Si pazea o turma 'ntreaga.
— Ma duc maica pan' la el
Cu bitusifa de miel,
Ca-l cunosc pe chiotul
Ca nu-i badiu hodinit.

La bradul din lasatoare...

La bradul din lasatoare,
Zace badiu beteag tare:
— Mori badiu meu ori te scoala
Nu zacea atata boala!
Ca mie mi s'a urit
La capatae mutand,
Dela umbra pan' la soare,
Dela cap pan' la picioare;
Ca badeo cu boala ta
Mi-am gatit rumeneja.

Dragile mele de oi

Dragile mele de oi
Dragu-mi mie de voi
Si mi drag de cin' va mana,
Ca va mana
O saplamana,
Tot prin ploaie si prin tina
Si tot cu inima buna.

Din colectia de folklor a lui
Ilie Mănișiu: „Freamăt de cetini“.

Dela Reuniunea Meseriașilor Români

Duminecă în 20 lunie a. c., Reuniunea meseriașilor români din Sibiu și-a ținut adunarea anuală pe anii 1941 și 1942.

Păr. Protopop *E. Cioran*, consilier mitropolitan, deschide adunarea și arată membrilor prezenți că în anul trecut nu s'a putut convoca adunarea generală în nădejdea că se vor mai limpezi zările, de altă parte nădăjduiam ca să poată serba aniversarea de 75 de ani, de când există această Reuniune, într'o formă festivă, dupăce și aniversarea de 50 de ani s'a amânat, întrucât jumătatea de veac s'a împlinit în anul 1917, deci tot în împrejurări asemănătoare.

După constituirea biroului și constatarea membrilor prezenți, secretarul Ștefan Duca, dă citire raportului general despre activitatea Reuniunii în curs de 2 ani și de felul cum a fost gospodărită în acest timp. Raportul cuprinde date și momente mai însemnate din acești doi ani, cu cele 2 concerte și producțiuni teatrale aranjate în favorul ostașilor plecați pe front. Reuniunea meseriașilor în tot trecutul ei s'a indentificat cu poruncile vremii, cu bucuriile și necazurile neamului din care face parte și ea.

Comisia verificatoare care a cenzurat socotelile prezintă raportul care e luat cu aprobare la cunoștință împreună cu raportul general și propunerile făcute. Asemenea se aprobă bugetul pe anul 1943.

Adunarea dă expresiune condoleanțelor cuvenite membrilor decedați între cari și pentru vice-președintele, regretatul Ioan Stanciu, fost maștru zugrav, dirijorul corului și unul care în curs de 40 de ani a activat neîntrerupt în cadrele Reuniunii noastre. Fondul pentru procurarea unui pian, purta numirea de „Fondul Ioan Stanciu“.

Se aduc calde mulțumiri d-lui Dr. Ioan Fruma adv. în Sibiu, care prin daniile sale, a ridicat „Fondul Dr. Ioan Fruma“ pentru ajutorarea ucenicilor la suma de peste 100.000 Lei — dăruind în cei doi ani din urmă suma de Lei 53.000.—

Se trece apoi la alegerea comitetului pe un period de 3 ani, 1943—1945, reelegându-se și întregindu-se comitetul după cum urmează:

E. Cioran, cons. președinte; Șt. Duca, vicepreșed.; I. Duca secretar; E. Băncilă, casier; N. Borgia și I. Mănișiu, controlori; Gh. Baciș și Gh. Marcu, bibliotecari; G. Mustea, arhivar și următorii membrii

în comitet: N. Zaharia, I. Borgea, L. Nemeș, T. Coș, I. Pepelea, P. Marian, S. Solomon, I. Aron, Gh. Milea, I. Arsin, N. Băra, S. Milea, T. Chirilă, T. Ivan, Lazăr și Aug. Stăncu.

Adunarea generală, cu multă însuflețire, a primit propunerea președintelui, ca dl Ștefan Duca, având la postul de vicepreședinte, să fie declarat „secretar de onoare“, ca cinstire și recunoștință pentru activitatea sa de 40 de ani în calitate de secretar al Reuniunii meseriașilor din Sibiu. Poate la puține alte întruțuțiuni se mai află un asemenea caz, ca cineva neîntrerupt, să-și închine timpul liber, voința și puterile sale cu atâta devotament și abnegație ca fostul secretar, Ștefan Duca. Meseriașii noștri cu însuflețire și cinstesc pe binefăcătorii lor, pe cei cari muncesc cu interes și cu suflet pentru prestigiul lor. Ștefan Duca a fost și este unul din stâlpii pe cari se reazimă Reuniunea noastră de ani îndelungați, cu el și prin el, deapănă firul tradiției de totdeauna în sânul Reuniunii.

Președintele, de încheiere, după ce aduce mulțumiri vechilor membrii din comitet, îndeamnă la mulțumirea desinteresată pe noii aleși, ca Reuniunea noastră să se bucure de aceeași considerație ca și în trecut de partea tuturor bunilor români. Asemenea mulțumim membrilor prezenți pentru interesul și ținuta ordonată și disciplinată pe care au dovedit-o în desfășurarea ordinii de zi — declarând ad. generală de închisă.

Important de reținu

Dela 15 Septembrie încolo cititorii noștri să îngrijească

1. Ca orice contract, orice obligațiune, ori chitanță să fie făcute în scris, pentru că dacă valoarea obiectului din ele depășește 25.000 lei, dovada se poate face numai cu act scris.

Contractele pentru cartea funduară vor ține seamă și de regulamentul cărților funduare.

2. Contractele și obligațiunea trebuie să aibă „data certă“ adecă trebuie să fie vizate în termen leg de Percepție sau Administrația Financiară, legalizate de vre-o autoritate în drept să legalizeze sau într'un registru public,

3. Contractele, prin care ambele părți se obligă la ceva, trebuie făcute în atâtea exemplare, câte părți sunt și în ele trebuie să se amintească câte exemplare s'au făcut.

4. Obligațiunile, și chitanțele prin care numai parte se obligă la ceva, vor fi scrise în întregime subscrise cu mâna proprie de cel ce se obligă, și apoi acesta să semneze cu clauza „bun și aprobat pentru suma de lei“

5. În orice caz este recomandabil, ca cei interesați să consulte un avocat, înainte de a face ac

FOIȘOARĂ

Surgă-Murgă

Poveste din Județul Turda

Amu ci-că era odată un împărat ce-și ridica coatele cu botele și genele cu cârjele și siriga în lume și în țară cine s'ar afla să-i aducă soarele, luna și stelele, care se aflau furate și încuiate la niște bale de smei puternici. Împăratul se lega și făgăduia celui ce s'ar nimeri de-a îndeplini dorința să-i dea fața de soție și jumătate din împărăție.

Mulți voinici, feți-frumoși și prașcăi se încumetară a încerca doară vor izbuti să ducă la bun sfârșit dorința împăratului, dar și-au pus capul, că smei îi pândeau la cele trei poduri peste care trebuiau să treacă și-i omorau.

La cel dintâiu pod cu totul și totul de aramă îi aștepta un smeu grozav cu un singur cap. La al doilea pod, făcut din argint curat, era un smeu cu două capete, iar la al treilea pod, numai din aur strălucitor, pândeau un smeu cu trei capete. La asta din urmă se păstrau cheile curților unde ascuseră smei, soarele, luna și stelele.

Pe vremea aceea de demult, o biată femeie săracă și necăjită născu un fecior căruia îi dase numele de Surgă-Murgă. Băiatul îi era tare drag mamei și el creștea într'o zi cât alții într'o lună. Și se făcea văzând cu ochii un drag de fecior, ca acela, lănar, trupeș și vânjos.

Când fu mare de tot, află și el ce veste se vântură prin țară. Se gândi să-și încerce și el norocul. Purcese deci și se duse de se înfățișă împăratului, zicând că ar avea poftă să pornească pe drumul atâtor voinici, după dorința înălțatului împărat. I se încuviință și Surgă-Murgă făcu pregătirile de plecare. Își luase un prieten al lui, pe care îl luă cu sine apoi, luându-și ziua bună dela toți, porni la drum și merse și merse, lume multă.

Surgă-Murgă cum ajunse la podul de aramă, nu-maidecât se luă la lupiă cu smeuul cel cu un cap, și nu-i fu greu să-l răpună. Tot așa de ușor îl birui și pe smeuul cel cu două capete dela podul de argint. Ceva mai greu îi fu însă la podul de aur, unde trebuia să se lupte cu smeuul cel cu trei capete. După multă hărțuială, din care niciunul nu părea a ieși biruitor, de-odată ei se făcură fiecare câte o roată. Smeul se făcu roată de oțel, iar Surgă-Murgă, roată de fier. Și se repezeau ei așa unul în altul, în chipul celor două roate, cu atâta furie și putere că săriau scânteile de foc din ele, cale de nouă poște. Și cum-păna, multă vreme nu se apleca nici într'o parie. Ba, la început de tot se părea că puterea e de partea smeuului. Când deodată însă, Surgă-Murgă își adună toate puterile și se îniaptă în roata de smeu cu atâta grozăvie, că pe loc îl făcu jandări.

După această ispravă, încalecă și hada-hai, mai departe, la drum. Și merge el și merge până ce într'o târzie vreme, ajunge la curțile smeuilor, unde nu se aflau acum decât nevestele și într'o cămară, soarele, luna și stelele.

Surgă-Murgă se prefăcu într'o muscă și se așeză la grindă, în camera unde se țineau nevestele smeuilor și așteptau demult să le sosească bărbații, de unde

erau duși. Socolind și tot chibzuind ele în de ele poate vreun făt-frumos le-a răpus soții, se hotărîră, și să se facă un rug înaintea curților, ca viteazul care le-a răpus bărbații să nu poată trece pe dinaintea ușii să intre în palat și să le răpească soarele, luna și stelele. A doua soție de smeu, să se schimbe într'un măr cu mere otrăvite, ca de cumva viteazul ar gustă din vreunul, pe loc să și moară. În sfârșit a treia, cea mai bătrână, să se facă o fântână cu mărgăritare în loc de apă, din care, dacă s'ar încumeta să înghită vreunul, crezând că e apă, de asemenea să și a moartea. Cum se sfătuiră, așa și făcură.

Surgă-Murgă, aflând toate ce se pun la cale, se duse după grindă, sbură în grădină, se făcu iar om numai decât, luându-și sabia, se duse la rug și-l făcu în două, din care începu să curgă sânge. Merse apoi la măr și-l crepă în patru, din care asemenea începu să curgă sânge în loc de sevă. În urmă, Surgă-Murgă merse la fântână. Bătrâna smeoaică, văzând că Surgă-Murgă descoperi planurile, își lepădă chipul de fântână și porni să se lupte cu el. Se bătură zi de vară până în seară. Smeoica se ținea bine, dar până la urmă Surgă-Murgă o răpuse și pe ea. Purcese apoi la curțile smeuilor și scoase de-acolo soarele, luna și stelele. Le puse pe spate și pe oblâncul calului și porni pe calea știută să le ducă la împărașul. Acestea le primi din mâna lui Surgă-Murgă cu mare bucurie, că de mult nu le mai văzuse strălucirea și frumusețea. Apoi împăratul le așeză frumos la locul lor, pe cele trei. Lui Surgă-Murgă îi dăde pe fată-sa de soție cu jumătate din împărăție. Și se făcu o nuntă mare, împăratul tească, iar după moartea socru-so, urmă la domnie peste toată împărăția, Surgă-Murgă. Și de n'o moarte și astăzi trăiește.

Culeasă de Teodor Murășanu

Trăgând cu urechea...

Susana Lucrumult

Nu-i vorbă că tuturor femeilor le place să se laude cu hârnicia, dar poate puține sunt să se laude cu lucrul ca Susana lui Zaharie din Urzicari.

Era o nevastă zdravănă și sănătoasă Susana, de pînă s'o pui să tragă la fereastră toată ziua, așa era de închelmată, și avea niște mâni mari și groase ca niște lăstare. Sacul de cinci ferdele, plin cu crumpene, îl arunca pe umăr de par'c'ar fi fost o perină.

Lucra ea — nu-i vorbă — că lucrul ei nu i-l făcea nime, numai cât îi plăcea să se tot laude că are lucru mult, din care pricină oamenii din sat îi și ziseră „Susana Lucrumult.“

Primăvara, coala când începe Postul Paștilor, și urzicele încep să-ți arate năsuțul cel verde pe la rădăcina gardului, Susana se apuca de săpat în grădină, de făcut stratouri, și în același timp avea și războiul în casă, și dacă nu era în grădină, era la război. Dar avea nărav că tot își mai lua vreme să meargă și pe la câte o vecină, ca să mai audă câte o noutate, sau cel puțin să spună că are lucru mult, căci altcum oamenii poate n'ar fi știut cât e ea de harnică.

— Vai de mine Firo. Atâta lucru am, de nu știu unde-mi mai stă capul. Inchipuie-ți, am douăzeci de legături de tort, fierț și înălbit, de e ca aurul, din care vreau să fac străjace și lepedeie, că vezi, pînă sunt mai lină să fac, ca să am când voi fi bătrână. Apoi am vre'o 20 de punți de lână detors, ca să mai fac niște covoare, că vezi, poate voi avea și eu fete, și la acelea încă le vor trebui haine de măritat, cum ne-au trebuit și nouă. Ce zici tu?

Apoi mai am și cu grădina, că vreau să sădesc vre-o 200 de fire de răsad de varză, apoi călărare, pădăi, ardei, ridichi, sfecle, că vezi, câte nu trebuie la o casă, că doară vara e lungă, iar iarna și mai lungă; iar dacă ai, Doamne, bine mai e, că nu te rogi de mine, ci numai „hi în grădină, hi în pivniță, hi în cămară și mai poți da și alluia.“

Fira poate ar fi vrut să mai zică și ea ceva, dar nu încăpea la rând, ci trebuia să asculte cât lucru avea Susana, care după ce torăia câte o jumătate de ceas, își aducea aminte pentru ce a venit la fântână, își umplea bota cu apă, și se despărțea de Fira tot cu vorba cu care a întimpinat-o. Atâta lucru am, de nu știu unde-mi mai stă capul.

Mai îngrădea apoi câteva fire la război, apoi iar ieșea și mergea la vecina Floare, pe care o afla tot la război.

— Atâta lucru am lele Floare, de nu știu unde-mi mai stă capul. Am mai ieșit o țară pînă la dumneata, că doară, tot cu nasul între fire și cu mâinile pe brăgle, dela o vreme te căușești la cap. Am de făcut vre-o 20 de saci, și vre-o 6 străjace. Mai am eu destule, dar vreau să mai fac, acuma pînă-s mai tină, că după ce voi mai îmbătrâni, nu știu dacă voi mai putea face...

Și așa Susana, stetea câte un ceas cu mâna pe clanța ușii, dar nu ieșea, de și lelea Floare numai câte o vorbă îi răspundea, fără a înceta din lucru, decît doară pînă muta zimții.

După altă jumătate de ceas, sau un ceas, Susana mergea la altă vecină, ca să spună și acolo că are mult de lucru, de nu mai știe unde-i stă capul, că pînă e tină vrea să facă asta și cealaltă, că nu știe ce va mai putea face când va fi bătrână.

Intr'o bună zi însă, apucă pe gura badii Toader al lui Androcic, care după ce o ascultase aproape un ceas, — sfărîmînd la cucuruz de sămânță, și ne oprindu-se din lucru pentru povestea ei; pe când nevastă-sa țesea de aproape nu-i vedeai suveica, așa umbla de repede printre fire, și numai din când în când se oprea pînă schimba țevea cea goală cu una plină. Badea Toader pînă să-și umple ciubarul iară cu cucuruz din sac, se obli odată de spate, apoi îi zise aprinzându-și pe îndelete pipa.

— Susană, fata badii. Ce-ai zice tu dacă în fiecare an ai zăcea pe pat câte 6 săptămâni, fără să poți face ceva? Nu-i așa că ai rămânea cu lucrul înapoi?

Căminele de ucenici

Pe vremuri, când un tânăr voia să învețe vreo meserie sau negoțul, se angaja ca ucenic la stăpân, care îl lua la el. Stăpânul sau cu alt nume „patronul“ — se îngrijea de întreținerea lui, îi dădea mîncare și un adăpost în vre-un ungher al atelierului. Iar ucenicia dura ani îndelungași.

Era cam amară, ce-i drept această stare, totuși, cu voință de fier, mulți ucenici au trecut-o, învățînd cu temei meseria, alegându-se din ei oameni de seamă.

Să povestesc numai o întâmplare. Văduva săracă a unui meseriaș și-a dat băiatul de ucenic la un cojocar. Copilul a fost 7 ani ucenic. A învățat bine meseria, apoi s'a angajat calfă. Cu bani pușini în pungă, dar cu mulță dorință de a cunoaște lainele meseriei sale de blănar, a plecat în orașele mari din Apus: la Viena, Lipsca, Paris și Londra. A muncit mereu, prinzînd meșteșugul — căci este o vorbă: *meseria nu se învață, ci se fură*, — și a venit după mulți ani acasă. Bani nu avea nimic. Mama lui văduvă murise. Era singur. Dar avea o mare comoară, ascunsă, nevăzută de nimeni și pe care nici-o putere nu i-o putea fura: — *meșteșugul*. Era meșter cu hârtii doveditoare ca cel mai priceput cojocar, cel mai iscusit blănar, mare maestru în vopsitul blănurilor.

Cu greu și-a întemeiat un atelier modest. I-a mers vestea. I-au venit apoi mereu comenzi. Atelierul a crescut și și-a făcut fabrică, cu lucrători mulți și cu mașini complicate. Azi este un mare industriaș bogat, cu zeci de milioane lei avere și un om cinstit foarte mult, de cei mai mari fruntași ai țării.

Acest român trăește și azi în Orăștie, județul Hunedoara.

Greul uceniciei nu era numai în faptul că tânărul trebuia să învețe o seamă de lucruri noi, ci și în

— Doamne ferește — bade Toadere. — Dar cum mă și întreb așa ceva?

— Uite ce vreau să-ți spun — urmă badea Toader, dînd fumuri groase din pipă, pe când mâinile-i vârtoase suceau tuteul de cucuruz printre degete, și numai ce-l vedeai despoiat de boabe, căci cucuruzul de sămânță nu-l sfărma pe cușit, ci numai cu mâinile, ca să nu se vateame coaja.

Uite — urmă el. — De când ai venit tu aici a trecut aproape un ceas. Eu am sfărmat mai bine de o ferdelă de cucuruz, iar lel'ta Ană a țesut vre-o patru-cinci țevi. Un cot de pânză, căci de patru ori a slobozit de pe sul.

Tu mai mergi și prin alte locuri, așa că în fiecare zi pierzi câte patru-cinci ceasuri în povești.

Să zicem că într'un an sunt numai 200 de zile de lucru, iar tu pierzi în fiecare zi câte patru ceasuri, fă școiceala fata mea, și vezi că laolaltă fac vre-o 5-6 săptămâni la an. Dar tu pierzi și mai multă vreme văierîndu-te ori laudîndu-te că ai lucru mult. Și vremea asta e pierdută ca și cum ai zăcea pe pat.

Mai lasă fata badii povestea, și stăi-ți acasă și-ți vezi de lucru, și atunci o să vezi că n'ai să rămâi înapoi cu lucrul, și nici nu vei mai avea pricină să te mai vaieri că ai lucru mult. În timpul cât ai stat aici, ai fi putut țese și tu cel puțin un cot de pânză. Dar tu nu vi numai aici, ci mergi și prin alte case, și pe la fântână, apoi nu te mira că fi se îngrămădește lucrul.

Stai copila mea acasă, și nu mai opăci și pe alții dela lucru cu povestea ta, și vei vedea, că unde pui tu mâna, va pune și Dumnezeu mila, și nu vei mai da nici oamenilor din sat prilej să te poreclească, iar hârnicia ta se va vedea și dacă nu o spui tu nimănui.

Susana se rușină, și ieși roșie ca o cirașă, dar sfatul badii Toader a prins, căci de atunci își vede acasă de lucru, dar și sporul se vede la casa ei, căci iarna, tortul ei e cel dintâi fierț și spălat, iar primăvara în grădina ei vezi mai întâi legume.

Ea nu s'a supărat pe badea Toader, ci când i se dă prilej, Dumineca când vin dela biserică, îi zice adeseori:

— Dumnezeu să te țină bade Toadere, că bine m'ai învățat. Bine zice proverbul, că dacă n'ai bătrîn la casă, să-l cumperi. Dar porecla Susanei tot „Lucrumult“ a rămas.

Vraciu Auzilă

traul ce-l avea în casa patronului, a stăpânului. Mîncarea nu era întotdeauna mîncare, pat nu avea bietul copil ca lumea, iar vorbele erau uneori și de ocară, mai ales dacă se nimerea ca stăpânul să fie străin. În astfel de împrejurări Statul nostru a luat măsuri pentru îmbunătățirea acestei stări de lucruri și a înființat o seamă de *Cămine de Ucenici*.

Ce este un Cămin de Ucenici...? Este un așezământ de stat avîne o clădire potrivită, (la Sibiu însă lasă de dorit n. r.) în care tinerii angajați ca ucenici primesc hrană bună, un pat curat, căldură și curățenie.

Dar nu numai trupul este îngrijit în cămine, ci și sufletul. Conducerea acestor cămine organizează în timpul liber șezători cu copiii, îi învață să cânte la instrumente muzicale și fac cu ei diferite excursii.

În cămine uceniciei trăiesc ca într'o mare familie. Părinții pot fi liniștiți că odraslele lor au bună îngrijire. Dacă sunt bolnavi îi tratează medicul și primesc leacuri, fiind asigurați la Oficiile de Asigurări Sociale. Ei lucrează în ateliere sau în prăvălii timpul reglementar prescris de lege, deci nu pot fi obosiți cu munca peste puterile lor. Bun înțeles că dacă vre-unul nu se poartă bine sau face vre'o greșală, se iau toate măsurile ca purtarea acestuia să se îndrepte.

Ucenicii nu trebuie numai să aibă cunoștința uneia meserii sau a unei ramuri de comerț, ci ei trebuie să-și însușească deprinderi bune, cuviință față de cei mai mari, rînduială în lucrări, să nu fie mincinoși, să nu fie leneși, să fie curați la trup, ca și în vorbe.

Căminele de ucenici sunt conduse de directori, ajutați de personalul trebuitor, pedagogi — acei ce grijesc de buna purtare a copiilor, — bucătari, servitori, spălătorese etc. Toți aceștia sunt plătiți de Stat.

Pentru hrană se plătește o sumă oarecare, destul de mică, parte de patron, parte de părinți. Cheltuielile cele mai multe le suportă însă Statul, cu scopul ca tinerii ucenică să aibă toate înlesnirile traiului în cei 3 sau 4 ani de ucenicie. Ucenicii primesc chiar și uniforme.

Astăzi ucenicia nu mai durează 7 ani, ca mai de mult, ci 3 ani atît la negoț, cât și la meserii. În unele meserii mai grele le cere doar 4 ani de ucenicie.

Pentru ca un tânăr să fie primit în Căminul de ucenici el trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

a) Să fie român de sînge, sau de origină etnică română cum se spune cu alte cuvinte. Despre acest lucru va prezenta un certificat eliberat de primărie.

b) Să aibă 14 ani împliniți. Acest lucru îl va dovedi cu extras de naștere, pe care tot dela primărie îl poate scoate.

c) Să fie cetățean român, adică să aibă certificat de naționalitate pe care tot dela primărie îl poate primi.

d) Să fi absolvit cursul primar complet sau cel puțin 4 clase primare, ceace va dovedi cu certificat școlar eliberat de Direcțiunea Școlii Primare.

e) Să aibă contract de ucenicie încheiat cu patronul, adică stăpânul prăvăliei sau al atelierului de meserie.

Acest contract se face după formularele oficiale, ce se primesc gratuit dela Camera de Muncă, sau Oficiile sale, de care avem în fiecare capitală de județ.

Copilul trebuie să fie sănătos, vioiu, ager la minte, isteț la lucru și cinstit. Numai astfel va ajunge departe...

— În numărul viitor despre: *Contractul de ucenicie*.

Grațian Mărcuș

S N O A V E

S'a însurat cu... două

Un individ fu arestat fiindcă se însurase cu două femei. La judecată s'a scuza că el a luat două, ca să se poată ele certa împreună, pentru că dacă lua numai una, ea s'ar fi certat numai cu el.

Eu ocolesc măgarul...

Un Ungur se întâlnește cu un Român, pe o punte: — Treci mă! — zise ungurul — că eu nu ocolesc măgarul!

— Ba eu îi ocolesc totdeauna — răspunse Românul — și trecînd înainte, își continuă drumul.

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI“

Școala țărănească

Cheia tuturor înfăptuirilor: cooperarea

Am arătat, în articolele de până acum, că pentru a schimba fața satului spre bine, e nevoie de lumina minții și de bogăția naturii. Amândouă aceste puse laolaltă vor face minuni. Lumina minții începe să-și facă loc tot mai mult în satele noastre, iar bogățiile naturii sunt așa de mari, încât streinii se uită cu invidie și lăcomie la ele.

Dacă lumina, minții și bogățiile naturii ar fi mers împreună și la noi de mai multe sute de ani, desigur înfățișarea satelor noastre ar fi alta. Dar noi n'am avut parte de lumină decât de vre'o 80—100 de ani și nu din voia noastră.

Și chiar această lumină era suflată de toate vânturile vrăjmașe și nu odată înăbușită.

Având astăzi țară liberă, avem puțința de a ne folosi ca și alte popoare de luminile, cari înalță și mântue, Arma cea mai puternică, cu care putem învinge greutățile, ce se ivesc în calea înfăptuirilor din cauza slăbiciunii singuraticilor, este solidaritatea prin cooperare, adică prin unirea în cuget la fapte.

Cooperarea sau întovărășirea este calea cea mai bună pentru ducerea la bun sfârșit a unei acțiuni grele, pe care unul singur nu ar putea-o înfăptui nici odată. Întovărășirea se poate face punând laolaltă bani, avere, putere de muncă sau chiar și numai minte de bun gospodar și cărmaci.

De aceea și cooperativele sunt de multe feluri după trebuințele și priceperile oamenilor.

Cea mai cuprinzătoare este Cooperativa de desfacere și aprovizionare, care n'ar trebui să lipsească din nici o comună, având federația în capitala județului. Desigur alți cunosători ai cooperăției vor scrie pe larg în această foaie de felul în care se înființează o cooperativă, aci vom arăta numai câteva lucruri. Desfacere înseamnă vinderea recoltei, ori altor materii de cari producătorul sau proprietarul nu are lipsă, iar aprovizionare înseamnă cumpărarea obiectelor de hrană, îmbrăcăminte, unelte agricole de trai, de cari sătenii au nevoie și nu se produc în măsură îndestulătoare sau de loc în comun. Sătenii au de vânzare de regulă lapte, brânză, galite, animale diferite, fructe, lână, lemn, cereale miere de stup, fân, la cari s'ar adăuga în comun nisip, lut, var, plante de leac, petriș obiecte din lemn, piatră, lut și multe alte — după regiuni.

De altă parte sătenii cumpără obiecte de hrană, îmbrăcăminte, unelte casnice, de regulă mult mai puține, decât cele de vânzare. De aci ar trebui să urmeze o îmbogățire a sătenilor, deoarece cumpărarea pușin și vinzi mult.

Că nu este așa o știe toată lumea. Sătenii desorganizați cumpără pușin dar scump și vând mult, dar ieftin, la care se mai adaugă și pasiunea beției și păcatul fudulei, cari fac să nu se aleagă cu prea mult din munca și bogăția lor.

Prin cooperare multe din aceste lipsuri s'ar înlătura. La vânzare n'ar mai fi nevoie, ca producătorul să plece singur și să alege după cumpărător, deoarece toate produsele s'ar ținea în socoteală la cooperativă, vânzările făcându-se numai prin ea. Omul n'ar fi silit să vândă cu orice preț, pentru că cooperativa îi aruncă marfa, îi plătește chiar prețul ei, fără să o ridice de la producător și îi ajută să aștepte prețuri mai bune. Cooperativa apoi se îngrijește de ajutorarea membrilor ca să-și producă sămânța ori soluri de animale mai bune, să lucreze mai luminat și să producă lucruri mai bune și astfel să ajungă la prețuri ridicate. La cumpărare rolul cooperativei este același de ajutorare a membrilor să ajungă la marfă bună, la prețuri scăzute deoarece lucrând în comun cheltuielile sunt mult mai mici.

„Astra“ și pilda altor țări

Era mai demult în Norvegia un obicei, după care nu se da voie fetelor să se mărite până nu știau găti de mâncare, să coacă pâine, să toarcă și să țese. Din cauza aceea, între viitoarele mame de familie era o adevărată luptă și înțecere, căci toate știau bine că numai aceea se va mărita mai curând care va ieși cu mai mare laudă la examen. Căci se dădea și un examen anual, care era public. Cea dintâi la examen se mărita mai întâi. Celelalte trebuiau să aștepte până vor lua și ele, cu laudă, acest examen.

Vremuri trecute, vremuri de demult, dar pline de înțelepciune. Azi nu te mai miră nici dumneata și nici eu când găsim o față și mai ales „domnișoarele“ cari nu știu deloc să gătească. Nu mai vorbim de făcut pâine și de celelalte treburi de ale gospodăriei.

Vremuri noi, vremuri „cu fețe moderne“ cum le place lor să se numească, disprețuind tot ce este născut cu brațele.

Noi uităm un lucru. Femeia este făcută pentru a fi mamă. O mamă are multe datorii; să-și crească copiii în credință și dragoste de țară, să-și învețe ce este bine și până unde merge răul; unde este dragostea aproapelui și cum trebuie făcut sacrificiul pentru țară. Și toate acestea trebuie să le facă mama, în familie. Ori, ce familie poate să conducă o mamă când nu știe să lucreze în ea? Cu ce poate mulțumi și cu ce poate înveseli fața încrunțată și obosită a bărbatului care se întoarce obosit de la munca câmpului sau din atelier? Cum poate ea să-i mulțumească sufletul când nu știe să-i potolească foamea? Întrebări simple dar pline de adevăr. În Norvegia, țara familiei, conducătorii de mai demult au înțeles acest lucru. Și noi trebuie să luptăm din toate forțele noastre să facem ca femeile noastre să fie numai femei, bune mame și bune gospodine.

În această privință ASTRA și-a înțeles pe deplin menirea ei în educația femeii române. A înființat în satele românești școli țărănești unde fetele noastre de la sate au putut prinde cu mult folos cunoștințe din această artă a gospodăriei, sfaturi pentru educația copiilor, igienă și țesătorie.

Rămâne intelectualilor de la saie rolul mare de a duce mai departe munca începută și de a îngriji ca sămânța aruncată să dea rod bogat.

Nicolae Eugen Popa

Deci membrii cooperativei au folosit și la cumpărare și la vânzare și au folosit și la câștigul ce-l realizează cooperativa după părțile sociale ce le-a subscris fiecare. Dacă ar fi numai atât și oamenii ar trebui să fie mulțumiți și dorința de a se grupa în cooperative. O cooperativă bine condusă însă poate realiza lucruri și câștiguri, la cari pușin s'au gândit până acum. Voi da câte-va exemple. Calea ferată are nevoie de traverse de stejar ori fag, poșta are nevoie de stâlpi de telegraf, casa pădurilor scoate lemne din pădurile ei, le transportă la autorități și particulari, plantează cu arbori tineri locurile rămase goale, Serviciul drumurilor are nevoie de petriș pentru șosele și de grinzi la poduri, serviciul apelor are nevoie de sopi de nuiete și de bolovani la întărirea malurilor, armata are nevoie de hrană la oameni și fân la cai și atâtea alte lucruri de felul acesta. Lemnul, petrișul, nuietele, fânul și celelalte au fost adunate și până acum de la sate și prin săteni, dar câștigul cel mare îl încasa jidanul ori alt om de afaceri de regulă strein de neamul nostru. În numărul viitor vom arăta cum trebuie organizată o cooperativă de a est fel, care să oprească în punga săteanului tot câștigul ce poate ieși din valorizarea materiilor ce se găsesc peste tot din belșug și din valorizarea muncii rămasă până acum nerăsplătită.

Dr. V. ILEA

Convorbire despre Astra

Badea Ion: De, ce să spun, îmi place gata asta. După ce o cetești te alegi cu ceva, te faci, te gândești la multe lucruri cuminți și folositoare. Căci uneori, când merg la oraș și gazele mari, aduc și câte una. Nu zic, sunt bune, aduc știri multe, au țară și din lume. Dar toate știrile acestea îți intră pe ureche și-ți iasă pe cealaltă. Azi lumea e plină de știri și de nouăți. Ai putea să-ți pierzi vremea ascultându-le sau citindu-le pe toate. Și ce-i azi nou, mai e vechiu, căci se îmbulzesc tot alte nouăți. Din nou te alegi cu nimic până la urmă. Dar în gazeta asta Foaia Poporului, află lucruri care îți dau de gând și te alegi cu un folos. Voi asculta de sfatul domniale, moș Vasile, și-mi voi abona și eu Foaia. Voi nu știu ce scrie aici: „Organ al Astrei“. Ce e „organ“, și ce este Astra?

Moș Vasile: Organ, da, cum să-ți spun, arătați sunt organele cu cari cântă sașii în biserică, adică un instrument prin care cauți sau vorbești cu cineva. Domnii spun: gura e organul vorbirii, ochiul e organul vederii. Deci și Foaia asta e un instrument prin care Astra vorbește cu poporul.

Badea Ion: Dar Astra asta ce este? Poate vreun cucoană învățată?

Moș Vasile: Vai de mine, nepoate, dar nu le nci atât? E o tovărășie de români luminați care au aproape optzeci de ani lucrează mereu pentru deșteptarea și luminarea poporului nostru.

Badea Ion: Păi, dacă-i de optzeci de ani toată țara aceea, va fi alcătuită acum numai din moșneca dumneata. Poate de aceea și cuprinde Foaia atâtea sfaturi bătrânești.

Moș Vasile: Sunt în aceea tovărășie, sau asociație și tineri și bătrâni. În locul bătrânilor cari mor, intră mereu alt rând de oameni cu dragoste de luminarea poporului. Astra tipărește cărți în tot felul de știri, oare, membrii ei fac școli, coruri, teatru, învață oamenii cum să ducă o gospodărie folositoare și multe alte lucruri bune.

Badea Ion: Și cine-i plătește?

Moș Vasile: Păi, n'au plată, ci ei plătesc Astrei tovarășii ei, o anumită sumă de bani la an, cu care să poată tipări cărți.

Badea Ion: Hm! Asta-i un lucru mare pentru mine! Adică lucrează numai din dragoste pentru noi? Și ce-i îndeamnă la asta?

Moș Vasile: Ce să-i îndemne? Inima! Sunt români și ei ca și noi.

Badea Ion: Dar nici nu ne cunosc! Nu cumva vreau să se pună bine cu noi să-i alegem deputați când vor mai fi alegeri?

Moș Vasile: Cei cu Astra nu umbă după folosul lor, ci al neamului. Dar e mirare că tu n'ai auzit nici-odată de Astra.

Badea Ion: Eu nu-s de aici, cum știi, m'am înscris în sat și-s venit de departe. Pe la noi nu s'au pomenit.

Moș Vasile: De unde ești tu, nepoate?

Badea Ion: De pe la Ismail, din Basarabia.

Moș Vasile: De-acum vei auzi. Chiar în Dumineca viitoare o să vină la noi în sat domnii de la Astra.

Badea Ion: Dacă-i așa, nu mai trimiț banii pentru Foaie cu poșta. Și-i voi da domnilor acelora să ducă. Foaia mi place, te alegi cu ceva citindu-o.

Școala țărănească la Ocna Sibiului

Școala țărănească a „Astrei“ a funcționat sub conducerea D-lui Dr. I. Geleriu președintele despărțământului, ajutat de Dl. N. Baltes secretar și cu concursul D-lor: E. Dumitru prețor, D. Vasu învă. I. Părăian învă. și N. Hălmăciu învă. Școala a fost cercetată de 80 țărani. Conferențarii cari au ținut prelegeri au fost: D-nii: Agr. P. Vasiliu, N. Baltes învă., T. Roșca prețor, P. Popa prețor, N. Popa prețor, D. Vasu învă., N. Hălmăciu învă., Dr. I. Geleriu, avocat, E. Dumitru prețor, I. Părăian învă., G. Davidescu func., și G. Buia notar, iar de la centru D-nii: Iulian Dumitru dir. șc. țărănești ale „Astrei“ din județ, N. Martin vice-președ. Astrei ing. Căpățână și ing. Spinei.

Unificarea juridică

După ce legi ne vom conduce de aci înainte

Țara noastră, după terminarea războiului din 1918, s-a văzut visul împlinit, acela de a se vedea cu toți românii uniți laolaltă, și toate provinciile cari până atunci erau sub ocupație străină, să fie acum alipite la patria mamă.

Aveam deci cum se zice, unitate politică, dar nu am avut o unitate juridică, adică o unitate a legilor. Toți cetățenii să se judece după aceleași legi. Cei din Vechiul Regat se judecau după legile lor cari le-au avut cu mult înaintea războiului, cei din Basarabia după legi rusești, iar noi aici, în Ardeal, ne judecam după legile austro-ungare.

O situație de provizorat

E adevărat că a fost greu ca imediat după unire să se facă o unificare a tuturor legilor, fiindcă legile trebuiesc potrivite la obiceiurile locuitorilor, și apoi, unele erau obiceiurile noastre, altele, a celor din Vechiul Regat și altele, a celor din Basarabia.

Totuși la 9 ani după unire adică prin 1928, legiunile din Vechiul Regat s'a extins, și asupra Basarabiei, adică și Basarabienii și cei din Vechiul Regat se judecau după aceleași legi.

Au rămas cei din Ardeal ca să ne judecăm după legile austro-ungare. Deci un român din Ardeal se judeca într'un fel, și românul din Vechiul Regat se judeca într'alt fel, după altă lege.

Această stare de lucruri, nu putea ca să mai dureze mult timp. Trebuia ca să se facă odată aceiași lege pentru toți cetățenii acestei țări. Nu este permis ca un locuitor din Ardeal să se bucure de un drept și unul din Vechiul Regat, să nu se poată bucura de același drept, pentru că locuiește în altă parte a țării și acolo sunt alte legi.

O lege pentru toți...

Deci din prea multele neajunsuri cari se iveau din cauza aceasta, ministrul justiției d. I. C. Marinescu, a întocmit un decret-lege, care a apărut în Monitorul Oficial și care prevede extinderea legilor civile și comerciale din Vechiul Regat în România de peste Carpați, adică la noi în Ardeal.

Cu acest decret-lege, întreaga țară are acum aceleași legi, toți locuitorii țării, indiferent că sunt, din Vechiul Regat, Ardeal sau Basarabia, se judecă acum la fel, se judecă după aceiași lege.

Dar pentru că e greu ca deodată să se facă această schimbare, acest decret-lege se pune în aplicare numai dela 15 Septembrie.

De atunci toate pricinile, fie ele, civile, penale sau comerciale se vor judeca după legiunile din Vechiul Regat, cari acum sunt și ale noastre.

Ce s'a păstrat din legile vechi

Legiunile din Vechiul Regat, în unele părți nu diferă mult de ale noastre, dar în altele sunt complet schimbate. Pe de altă parte sunt unele legi pe cari cei din Vechiul Regat nu le-au avut, cum este de exemplu, legea cărților funciare, legea notarilor publici și altele; aceste legi rămân și pe mai departe în vigoare la noi, în Ardeal, adică toate chestiunile cari privesc pricini de carte funciară, sau de lăsămâni se judecă tot după legile vechi de până acum.

Pentru ca să punem la curent pe cetitorii noștri cu noile legi, pentru ca să știe cum se vor judeca după punerea în aplicare a legiunile noi, ne-am propus ca în fiecare număr al gazetei noastre, să descriem câte o chestiune de drept, pentru ca din vreme să se familiarizeze cu aceste noi legiuri după cari se va judeca.

Vom arăta aici pe rând, cari din legile vechi au mai rămas, cari sunt cele noi și ce trebuie să știe din fiecare.

(i. d.)

Intercește svonul cu nepăsarea ta, și sugrumă-l cu neîncrederea

De pe la noi

Șezătoarea literară a ziarului „Ardealul“

„Nici o brazdă din pământul românesc nu se uită“, aceeași este porunca de pe steagul care duce azi la luptă poporul românesc; acesta e scopul pe care vrea și pe care trebuie să-l ajungă.

Într'o parte de hotar s'a făcut dreptate, la cealaltă, se va face în curând. Până atunci cei de aici vor ajuta pe cei de dincolo, cu gândul, cu simțirea, le va cânta durerile, le va trimite peste granița vremelnică, cuvânt de îmbărbătare și de încurajare, pentru ziua ce va veni. Și penru ca să se țină treasă conștiința noastră de popor unit pentru totdeauna, un grup de tineri grupați în jurul ziarului „Ardealul“ din București, în frunte cu directorul d. Dr. Constantin Hagea, au luat hotărârea de a colinda oreșele din țară, și de a ține șezători literare, arătând tuturor dreptatea cauzei noastre și nedreptatea care ni s'a făcut atunci când ni s'a răpit o parte din Ardeal.

O astfel de șezătoare literară s'a ținut la Sibiu în ziua de 24 Iunie (Sf. Ion) la Teatrul orășenesc. O mare mulțime de sibieni au ținut să ia parte la această șezătoare ardelenescă la care a participat și I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan.

Programul a început cu „Deșteapă-te Române“ după care d. Profesor Ion Costea arăta rosiul șezătorilor de acest fel. Au recitat poezii tineri poeți și cântăreți ardeleni, arătând cu multă măiestrie durerea și jalea Ardealului nostru drag care trăește viu în inimile tuturor și pe care nici un român nu-l va uita, nici odată. A fost cântată jalea Clujului, a Someșului, a Maramureșului a Năsăudului plaiurile Bihorului și Țara Oașului. Au citit din scrierile lor d. Dumitru Savu, Iosif Morușan, Ion Popescu Apostol, Nichifor Dragomir, C. D. Ianculescu, Iustin Ilieștu, Vasile Copilu-Cheatră, Lucian Valea, Grigore Bugarin, Vasile Bucur și Petru Bucșa iar dl. Puiu Cucu, cunoscut publicului sibian, dela „Radio“ a cântat, frumoase doine ardelenesti fiind îndelung aplaudat de asistență.

A urmat conferința dlui Ghiță Popp fost ministru care a vorbit despre „România în fața Europei noi“. Oratorul a arătat, în cuvinte pline de înțeles, dreptul nostru istoric asupra Ardealului, care nu poate fi de cât românesc și numai românesc, ori cât ar încerca alții să spună contrariul. Acest drept, poporul român nu-l cerșește, ci îl cere fiindcă e al lui, l-a aparținut și, îi va aparține.

Întreaga asistență a părăsit sala teatrului, plină de însuflețire și cu multă încredere în ziua care va veni. Au fost momente de înălțare sufletească, de demnitate și de afirmare națională.

Iar în drum spre casă puteai auzi, pe unii din cei ce au luat parte la această însuflețită manifestație, recitând:

Să știe și sfinții
Din iconostas,
Că nu ne-a mai rămas,
Decât, să rupem granița
Cu dinții...

Erau frânturi din versurile citite la serbare din partea tânărilor poeți ardeleni, versuri pline de simțire românească, de adevăr și de durere, ce au rămas în inimile tuturor.

Tineretul din Apoldul de sus printre răniți

Duminecă 20 Iunie a. c., un grup de fete și băieți din Soc. „Anastasia Șaguna“ și Soc. „Sfântul Gheorghe“, sub conducerea dnei Marioara Ivan învățătoare și a dnei preotese Marioara Cantor, au vizitat răniți din Spitalul Militar „Regina Mamă Elena“ din Sibiu, împărțindu-le mai multe daruri, printre cari 430 buc. prăjituri, 400 bucăți țigarete, 100 cutii chibritie și 14 kgr. vin. După împărțirea darurilor dna preotese Marioara Cantor a tălmăcit dragostea cu care locuitorii comunei Apoldul de Sus au contribuit la strângerea darurilor. Grupul de băieți și fete, sub conducerea dnei Marioara Ivan, învățătoare a executat apoi un frumos program de cântece și declamări, cari au plăcut mult ostașilor răniți. La sfârșitul serbării dna învă. M. Ivan a vorbit răniților despre scopul urmărit prin lupta ce o ducem în Răsărit și asigură pe ostași că țara le va rămâne recunoscătoare.

Poșta redacției

Dr. Gr. Mărcuș, Cetatea Albă: Am primit materialul și vă mulțumim pentru promptitudinea cu care ați răspuns invitației noastre.

D. V. Stancu—Delabucești, Arad: Poeziile trimise vor apare ocazional. Pe viitor căutați și întrebuințați expresii mai pe înțelesul lumii căreia ne adresăm. „Te caut“, nu merge. Încercați publicarea ei la o revistă.

D. Cornel Cojoc — Fârdea: După cum observați, începând cu acest număr am început să trecem la explicarea scopurilor pe care le urmărește „Astra“ — așa după cum doresc mulți dintre cititorii noștri. Din poeziile trimise, o parte vor apărea ocazional. Administrația a dat dispoziții să se trimită foaia pe adresa mutilatului recomandat de Dv. și a considerat printre abonații foii, începând cu Nr. 11, pe toți cei cuprinși în tabloul trimis. Abonații cari achită înainte abonamentul pe un an vor primi — pe lângă foaie — și un număr oarecare de broșuri din publicațiile bibliotecii populare a asociațiunei.

Onor. Pretura plasei Bocșa Montană: Sprijinul pe care ni-l dați, la răspândirea foii în aceea regiune ne încurajază în lupta ce o ducem pentru întărirea conștiinței naționale și luminaarea satelor noastre.

Poșta administrației

ABONAMENTE:

Pe un an — — — —	Lei 400.—
Pe o jumătate de an — — —	„ 200.—
Instituții și autorități — —	„ 2000.—
Abonament de sprijin — —	„ 5000.—

PREȚUL UNUI NUMĂR — — — LEI 10.—

Onor. Despărțământul „Astrei“, Bocșa Montană: Confirmând cu mulțumire adresa Dv., vă comunicăm că începând cu No. 11, am dat dispoziții să se trimită foaia Cercurilor Culturale din Comunele: Bocșa Montană, Valeapai, Vermeș, Ramne, Fizes, Dochin, precum și celorlalți intelectuali: D. Docneea (Dochin), Pr. Patrichie Lugojan și Pr. Iuliu Olariu (Vurducul Mare); Dr. C. Dănețiu, medic; Dr. Nicolae Iorgovan, protopop ortodox, Emil Sasu preot unit, Dr. Cornel Peticu, notar public, Dimitrie Zgriban, dir. școlar, Mihei Velceleanu, ziarist și Dr. Staicovicu (Bocșa Vasiovei).

D. Ion Folea, Făgăraș: Confirmăm primirea abonamentului pe un an și vă comunicăm că s'a făcut îndreptarea cerută de Dv.

D. Baltă Ion, Oltenița: Începând cu Nr. 11 sunteți trecuți printre abonații noștri. Vă mulțumim pentru interesul ce-l depuneți la răspândirea foii în aceea regiune. Poeziile și cronica săptămânală o veți trimite pe adresa „Foaia Poporului“, Sibiu, Str. Șaguna Nr. 6.

D. Corneliu Cojoc, Fârdea: Am dat dispoziții să se trimită foaia tuturor celor recomandați de Dv. și vă mulțumim încăodată pentru stăruința cu care lucrați la răspândirea foii în comuna Dv.

PRIMĂRIA ORAȘULUI MEDIAȘ

Biroul Economic

No. 2967/1943

INVITAȚIE

Primăria orașului Mediaș, județul Târnava Mare, în conformitate cu Decretul Lege No. 200, art. 10, privitor la simplificarea formalităților, publicate în Mon. Of. Mo. 21 din 25 Ianuarie 1940, deschide concurs prin licitație restrânsă pentru închirierea:

1. Localului de restaurant, din str. Sibiului No. 8, formată din casă parter cu pivniță, trei odăi, una bucatărie, una cămară, un local de restaurant, două încăperi separeuri, curtea din față cu șopronul mare, locul pentru gunoi, și W. C. cu o chirie lunară de lei 14.000.—

2. Locuința din curte situată spre proprietatea societății de Gaz Metan, compusă din două odăi, una bucatărie, una cămară, fără pivniță dreptul la un closet și locul pentru gunoi, cu o chirie lunară de lei 3.000.

Aceste imobile se închiriază pe timp de trei ani începând dela 1 Iulie 1943 și până la 30 Iunie 1946. Localul este situat în centrul orașului și în apropierea gării.—

Licitația va avea loc în ziua de 3 Iulie 1943 ora 12 dim. în localul Primăriei, camera 14.

Garanția provizorie este de 5% din аренда anuală. Concurenții vor prezenta oferte scrise.

Mediaș la 22 Iunie 1943.

PRIMAR, indescifrabil SECRETAR, indescifrabil

INFORMAȚIUNI

— ULTIMELE ȘTIRI —

M. SA REGELE MIHAI I a vizitat în ziua de 22 Maiu a. c. orașul Arad, unde a luat parte la slujba religioasă săvârșită pentru pomenirea eroilor neamului. Cu acest prilej P. S. Sa episcopul dr. Andreiu Magieru, a rostit în catedrala orașului o inimioasă și plină de tâlc cuvântare, spunând printre altele: „Simțim, atât în prezența de azi a Majestății Voastre aici, precum și în așezarea la Săvârșin, iubirea și ocrotirea părintească față de frontiera de Vest a Țării. Cu o mână îmbrățișați frontiera de Apus, iar cu cealaltă cuprindeți frontiera de Răsărit, unde soldatul român, cu eroismul său legendar, scrie acum epopeea neamului.“

POMENIREA ÎNVĂȚĂTORILOR — EROI. Asociația învățătorilor în colaborare cu Inspectoratul școlar al județului Sibiu, a ales ziua sfinților Apostoli Petru și Pavel, pentru a pomeni, în orașul de reședință, pe cei 18 învățători-eroi, fii ai județului, căzuți pe câmpul de luptă din Răsărit, pentru apărarea Crucii lui Hristos și pentru dreptatea deplină a neamului.

La orele 11 s'a oficiat un parastas în Catedrala Mitropolitană ortodoxă, în prezența I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, a reprezentanților autorităților civile și militare, a autorităților școlare, a familiilor îndoliate, cari împreună au închinat un gând de recunoștință aleșilor între aleși: *învățătorii-eroi, învățătorii-cruceați.*

În numărul viitor vom publica un raport mai amănunțit în legătură cu această pomenire.

Cimitirul simbolic dela Sântimbru

Duminecă, 27 Iunie, în frunza comună de pe malul Murășului, Sântimbru, a fost o înălțătoare și strălucită sărbătoare culturală și națională, organizată de despărțământul județean Alba Iulia al Astei, de sub conducerea D-lui prof. E. Hulea și cu concursul tuturor despărțământelor de plasă. Cu prilejul adunării generale a despărțământului s'a inaugurat, lângă frumoasa biserică nouă din Sântimbru, un cimitir simbolic al eroilor din județul Alba, căzuți în războiul reîntregirii de la Prut până la Volga și Caucaz. Cimitirul simbolic e pe locul care a fost teatru de luptă înainte de 500 ani între românul Ion Corvinul și oastea lui românească cu Turcii, și unde aceștia au fost înfrânți. La intrarea în cimitir străjuește o frumoasă troiță de lemn, iar cele 62 morminte simbolice sunt înșirate în ordine, împrejmuite cu țigla, și străjuite de câte o cruce de beton, cu numele, gradul și locul morții eroilor căzuți, ale căror trupuri odihnesc pe întinderea Rusiei.

S'a făcut cu mare solemnitate sfințirea cimitirului, apoi parastas la care au fost pomeniți cu numele cei 62 eroi, un ofițer a făcut apoi apelul celor comemorați, la care o companie de onoare a dat, după fiecare nume, răspunsul; „Morți pentru Patrie“. Armele, mitralierele și un tun, au trimis salve în văzduh, cât a ținut oficierea parastasului.

Au urmat apoi producția corurilor cercurilor culturale ale Astei, declamări și marșuri patriotice și o impunătoare defilare, care a ținut o jumătate de ceas. Tinereți, femei și fete, Șoimi ai Carpaților, premilitari, din multe comune au defilat foarte frumos, în acordurile muzicii militare. La serbare au participat câteva mii de oameni. S'au rostit și cuvântări însufleșite de preamărire a eroilor: Biserica, Armata, despărțământul Alba Iulia, cercul cultural local, comiteul central al Astei, au adus omagiile lor eroilor căzuți pentru Țară și neam.

La Sântimbru s'a dovedit încă odată cât de frumos și folositor se poate lucra pentru neam în cadrele „Astei“, care înfrățeste toată lumea românească în năzuința pentru interesele naționale. Președintele despărțământului, d. prof. Hulea și Cercul cultural local în frunte cu păr. protop. Dumitreana — care s'a îngrijit de înfrumusețarea cimitirului, — ca și toți conducătorii Astei din județ, și autoritățile militare și civile din Alba Iulia, cari și-au dat concursul, sunt vrednici de toată recunoștința pentru înălțătoarea serbare.

Cor.

„Nu totdeauna vânturile aduc furtună“

Săptămâna care s'a încheiat a fost, am putea spune, lipsită de evenimente militare mai importante. Deaceia lumea curioasă continuă a-și pune mereu întrebarea: Ce va fi? Unde se va deslănțui furtuna mai năprasnică? Cine va avea curajul de a da mai întâiu lovitura și ce sorți de izbândă va avea ofensiva unei din părțile încercate?

Pe frontul din Răsărit, trupele Axei continuă cu bombardarea unor uzine de armament rusești și cu trimiterea de iscoade, pentru a pipăi forța inamicului, care încă se pregătește de a da o lovitură, la momentul pe care îl va crede de potrivit. Că această lovitură va reuși după plan, rămâne de văzut.

Se întotese înarmările

În această vreme de neobișnuită liniște pe fronturi, se lucrează totuși la înzestrarea armatelor cu un material dintre cele mai bune, pentru a se putea face față tuturor împrejurărilor și situațiilor ce s'ar ivi. Se observă, în chip deosebit, atențiunea pe care puterile mari, înclinate în luptă, o acordă aviației pe care o vor călăuzi mai bine și mai puternic înzestrată. Mai ales Germania, a cărei armată este împărțită pe patru fronturi, simte azi mai mult trebuința de a-și înzestra aviația cu un material cât mai perfecționat și mai numeros cu puțință. Într'adevăr, aviația germană este angajată în prezent în Rusia Sovietică, Mediterana, în Nord-Vestul Europei și în Norvegia și Suedia. În toate aceste părți aviația germană are sarcina de a apăra trupele de uscat și a ajuta buna funcționare a transporturilor pe mării și oceane.

Se desprinde deci, destul de lesne, că nu este ușor ca să poți face față tuturor situațiilor, mai ales când ai de luptat pe atâtea fronturi, neputând ști de unde îți va veni lovitura cea mai puternică.

E cu puțință o debarca e a aliaților

Puterile Axei fiind „cu ochii în patru“ și făcând toate pregătirile, stăruie mereu întrebarea: Când se va produce debarcarea pe continent a anglo-americanilor și dacă această debarcare va fi cu puțință.

Se observă că, deocamdată, aliații (englezii și americanii) după ce au cucerit cele patru insule din sudul Italiei (canalul Siciliei) se mulțumesc cu bombardamente zilnice asupra unor orașe de pe coastele și interiorul Siciliei, și a unei părți din Italia. Ce se urmărește prin aceste bombardamente asupra Italiei, este lesne de ghicit.

În tot cazul — și mai ales după declarațiile mai proespele — italienii sunt hotărâți a ține piept, până la ultima picătură de sânge.

Sunt totuși însă temeri că în vara acestui an se vor produce evenimente militare importante cari vor rămâne pagini de neuitat în istoria încrâncenatului războiu de azi.

În Oceanul Pacific

Americanii — pe lângă obligațiile ce și le-au luat, față de englezi și ruși, de a trimite o parte din rezervele lor pe diferite fronturi europene — mai au și sarcina de a pregăti și deslănțui ofensiva împotriva Japoniei, o altă importanță și puternică țară din Axă, care stăpânește o bună parte din teatrul de luptă din Oceanul Pacific.

Pentru a-și păzi spatele de un atac din partea chinezilor — Japonia face tot ce-i stă în putință în a câștiga încrederea guvernului naționalist al Chinei. Pe de altă parte Japonia, face tot ce-i stă în putință de a se pune bine cu toate țările vecine, ca Manciucu, Thailanda și India. În chipul acesta guvernul japonez, crede că va putea ține, cu mai multă ușurință, pieptul unui atac din partea americanilor.

O stare de haos și nesiguranță

Un lucru însă rămâne deocamdată în picioare și anume că situația din Asia de Răsărit se încurcă și devine tot mai amenințătoare. Se petrec zilnic eve-

nimente cari dau mult de gândit acelor state cari să-și impună supremația lor peste acel continent.

Statele Unite nu și-au luat gândul de la politica a avea căile deschise spre China, precum totuși Anglia nu renunță de a-și avea partea ei de stăpânire în Oceanul Pacific. Dar nici Rusia nu-și închide ochii cu care privește atentă în aceea parte a lumii.

Rămâne de văzut cum se va limpezi acest haos și cine va reuși să-și impună forța sa.

La granițele Turciei

Oricât s'a străduit să rămână în afară încercările mondiale — Turcia se simte și ea atrasă în vârtejul deșii până acum a dus o politică destul de înțeleaptă, având grije, în același timp, să se înarmeze cât mai bine.

Deocamdată în apropierea graniței de Răsărit a Turciei s'a început un așa zis „războiu nevoilor“, prin închiderea de către englezi a fronturilor și interzicerea oricărei circulații între Turcia și Siria. Odată cu această măsură, englezii concentrează numeroase trupe la frontiera dintre Siria și Turcia, guvernul turc a rupt legăturile diplomatice cu guvernul francez dela Vichy.

Cu ce scop și țintă, toate acestea, rămâne de vădit, în zilele ce vor urma.

Un lucru însă trebuie reținut de pe acum, că „Nu totdeauna vânturile aduc furtună“, precum și așa de bine se poate spune că această — am putea spune — liniște pe fronturile de luptă, nu înseamnă că puterile încercate au renunțat la continuarea luptei.

Este o liniște înșelătoare în dosul căreia păzeste furtuna...

N. O.

Atelierul de tapiserie fină și decorațiuni. A. B. B. Sibiu, Tg. Vinului 2 a deschis un atelier și în strada Oenei 6, unde servește stimatele clientele prompt și cu științios. Mare alegere în fotolii modele noi precum dormeze de gata și la recomandă.

MARE ASORTIMENT

în

ROCHII pentru DAME

bluze, pardesiuri, trench-coats și paltoane

Calitate superioară
Prețuri ieftine!

la

Fa. A. Balotă & Co.

Sibiu, str. Regele Carol I (fostă Gării) No. 47

Mașini Agricole

Motoare Deutz Diesel
Pompe pentru lichidul
Gunoiiului — Mașini
de gătit din fontă
și tablă — Greble
de fân de mână

în permanență la

Departamentul Mașinelor
al Reuniunii Agricole săsești ardeleni

Sibiu, Str. Sării 22. Telefon 100